

مه‌هاباد قه‌رده‌داغی :

پرسی ژن، پرسى ژيانه، پرسى دادپه‌روه‌رى گه‌ردوونیه

سازدانی دیمانه: سه‌باح شیخانی

- ئەو ژنانەى بە جورئەتە‌وه دە‌نووسن
کە‌من، سە‌ره‌پای ئە‌وه‌ش
چە‌وساندنە‌وه‌ى ژن بە‌رده‌وامە، ئە‌م
هاوکێشە‌یه چۆن و کە‌ى پێچە‌وانە
دە‌بیته‌وه؟

مه‌هاباد قه‌رده‌داغی: نووسینی بویرانه
به‌رهمی ئازادی ناخی مرۆقه و، ژنانیش

میژوویه‌کی دوورودریژی سته‌میان تێپه‌راندوه و هیشتا‌ش ئە‌و سته‌مه به‌ شیوه‌یه‌کی
سیسته‌ماتیک و له‌هه‌موو ئاست و بواره‌کاندا به‌رده‌وامی هه‌یه، بۆیه نووسین و
نووسه‌ری له‌و جوره‌ کە‌من. نه‌ک هه‌ر ژن به‌لکه‌ پیاوانی نووسه‌ریش هه‌موویان بویر
نین له‌ ده‌ربه‌ریندا و به‌ برۆای من له‌ناو پیاوانیشدا بویر کە‌مه، چونکه‌ پیاوانیشمان
ئە‌وه‌نده ئازاد نین، به‌لکه‌ ته‌نها له‌ چاو ئافه‌رتدا ئە‌وان ئازادترن، به‌لام ئازادی به‌ مانای
چه‌مکه‌ فراوانه‌کە‌ی، پیاوانی کوردیش لێی بێته‌شن.

نووسین به‌رهمی بیرکردنه‌وه‌یه و به‌ زمان پۆشته ده‌کریت و، به‌ قه‌له‌م پێشکه‌ش
ده‌کریت. کاتێ مرۆف به‌ ته‌واوی هه‌سته‌کانی ئاشنای ئازادی راسته‌قینه‌ نه‌بیته‌، ناتوانیت
به‌ ئازادیش بیر بکاته‌وه، وێرایی ئە‌وه‌ش ئە‌و زمانه‌ی که‌ بیرکردنه‌وه‌کانی پێ
ده‌رده‌به‌رپرین زمانیکی قورخکراو بووه له‌ لایه‌ن سیسته‌می نێرانه‌ی کۆمه‌لگه‌وه‌ وه‌ک
هه‌ر ئامرازه‌کانی دیکه‌ بۆ خزمه‌تی نێرینه‌ و سالاریتی و ده‌سه‌لاتی ره‌های ئە‌و به‌کار
براهه‌. ئە‌گه‌رچی ئە‌م سته‌مه‌ش هه‌بووه و هه‌یه، وه‌لێ چونکه‌ له‌ سروشتی مرۆف خۆیدا
ئازادی بوونی هه‌یه و، هۆشیاری به‌شیکه‌ له‌ بوونیادی پێکهاته‌ و بوونی ئە‌و، بۆیه
ئە‌گه‌ر ژماره‌شیا‌ن که‌م بیت که‌سانیک هه‌ر په‌یدا ده‌بن له‌ نیو ژاوه‌ژاوه‌ی سته‌م و
زه‌وتکردن و خۆسه‌پاندنه‌کانی کولتوردا، پێدراوه‌ سروشییه‌کانی خۆیان بدۆزنه‌وه و
له‌گه‌ل ئازادی ناخی خۆیاندا بینه‌وه به‌ ئاشنا و له‌سایه‌ی ئە‌و هۆشیارییه‌ سروشتیه‌دا
بیر بکه‌نه‌وه و، بیر له‌ زمانیکی دیکه‌ی بێلایه‌ن بکه‌نه‌وه بۆ ده‌ربه‌رینی بیره‌کانیان و به
ئازادیه‌وه‌ بنووسن. ئە‌م ئازادیه‌ سروشتیه‌ی که‌ پێدراویکی مرۆقه به‌ گشتی به‌لام
ژماره‌یه‌کی که‌م له‌ ناخی خۆیاندا ده‌یدۆزنه‌وه و پیاده‌ی ده‌که‌ن، پێویسته‌ فراوان

بکریتیه وه و ههول بدری ژمارهیهکی زیاتر و زیاتر له مرۆف بههره ی لی ببینیته، بۆ ئەمهش خهباتی کولتوری و پهروهردیهی پێویسته.

ههولێ ئیمه پێویسته بۆ ئەوه بیته مرۆفه راستهقینه سروشتیهکهی ناخی ژن و پیاو بدۆزینهوه و ئازادی بکهین له دهستی مرۆفه دهمامکداره کولتورییهکهی، تا بتوانن به بی ترس بیربکههوه و بدوین و بنوسن. له خوودی سروشتدا ترس بوونی نییه، کولتور مرۆف گیرۆدهی ئەو ترسه وههمیانه دهکات که داھینهری مرۆفهکان خۆیان و ههر خۆشیان دهتوانن ترسهکه برهوهیینهوه. ئەگەر مرۆف توانی بهسهتر ترسدا زال ببیت و ترس وهک وههم ببینی و پیناسهی بکات، ئەو دههتوانی له گهه ئازادی خۆیدا ببیته وه ئاشنا و له گهه ژياندا ببیته وه دۆست و چیدی له پهراویزی ژيان نه مینیته وه. ژنی کورد (له نیوهندی ژيان) دا نه بووه، هه میشه (له کهناری ژيان) دا ژیاوه، چونکه بیدهنگ بووه و سهنگی خۆی نه چه سپاندوه. مرۆف تهنها دهتوانیت به هه بوونی دهنگ و سهنگیکی کارا (له نیوهندی ژيان) دا بژی، راسته ئەگەر دهنگ و سهنگیشت نه بیت ههر ده ژیت، به لام ئەوه ژيانیکی بیتامه که له پهراویز و له کهناردا بیت. به کاربردنی زمان و کردنی به ئامرازیکی ئەکتیفی خۆسه لماندن و خهباتی ژنان، ئیدی چ له ریگهی نوسین بیت، یان قسه کردن و وتووێژ و داخواری و ده برینی دیکه، دهتوانی ببیته ئەو ئامرازهی ژن بگهیه نیته (نیوهندی ژيان)، بۆیه زمان زۆر گرنگه به بویرییه وه له نووسیندا به کار ببریت. نووسین دهسه لاته.

- ریکخراوهکانی ئافرهتان و ژنان بانگهشه بۆ بهدیهتانی مافی ژنان دهکهن، له هه مان کاتدا خۆیان پاشکۆی حیزب و هزری پیاوسالاریین، ئەمه چۆن دهبینی؟

مه هاباد قه ره داغی: نه حیزبهکان دهتوانن سوود لهو جۆره ئافرهتانه ببینن که وهکو پیاو بیر دهکهن وه، نه ئەو ژنانهش دهتوانن ماف و ئازادی بۆ ژنان دهسته بهر بکهن که ئاشنای فهلسهفه و دنیا بینییهکی ژنانه نین، که دنیا بینییهکه هاوسهنگی دههات به مرۆف و مرۆفسالاری دهکات به ئامانج.

ئێستا زۆر جیاوازه له جارن. حیزبهکانی کوردستان ئەمرۆ له نیو جیهاندان به لام جارن له پهراویزی جیهان بوون، بۆیه پێویستیه ئەو سیاسهته پیاده بکهن که له نیو جیهاندا باوه نهک له پهراویزی جیهاندا، واته پێویسته چاوه له ولاته گهشه سه هندوو ههکان بکهن، نهک ولاته سست و پهستهکان. پارتی و یه کیتی ئیدی ئەو دوو حیزبه نین که ئۆپۆزیسیون بوون، ئەمرۆ سه رۆکی پارتی سه رۆکی کوردستانه و سه کرتیری گشتی یه کیتیش سه رۆکی کۆماری عیراقه، ئەمرۆ کوردستان په یوه ندییهکی فه رمی به دنیاوه ههیه و دان و ستانی کولتوری و سیاسی و بازرگانی له گهه دنیا دا دهکات. کهواته به پێی ئەم گۆرانه جه وه ریانه، گۆرانی جه وه ریی له سیاسهت و ستراتیی حیزبهکانیش پێویستن. مه سه له ی یه کسانێ و مافی مرۆف و پرسێ ژینگه له

مهسه له گرنگ و ستراتژییه کانی جیهان و پیوخته بو پارتی و یه کیتیش جیگه ی بایه خ بن. مه به ستمه بلیم ریکخراوه کانی ژنان و ئافره تانی سهر به حیزبه کان ئه گهر خودانی ئه و فلهسه فه و دنیا بینه نه بن که ریبازی ئازادکردنی توخمی میتینه ی لیوه ئاراسته ده کریت، ناتوان حیزبه کانیاں بکه ن به خاوه نی ئه و شایسته ییه ی که له نیو جیهاندا ستاتوو یه کی جیگه ی شانازی ده سته بهر بکات. بویه حیزبه کانیش پیوستان به گورپنی تیروانینیاں هه یه له مهر پرسى ژن و ئازادی و مافه کانی و له روانگه یه کی جیهانیه وه پرواننه پرسى ژنی کوردستان. ده بیته ئیمه ی نووسهر، پروناکبیر، چالاکى مافی مروف و یه کسانى هه موومان پولمان هه بیته له هاندانیاں و هاوکاریکردنیشیاں بو ئه و گورانه. ره وایه حیزبه کان ریکخراوی ژنان و ئافره تانیاں هه بیته، به لام ئه گهر ئه م ریکخراوانه له سهر سکه یه کی سروشتی خه باتی ژنانه ی خویان نه بن، ته نها زیان به حیزبه کان ده گه یه نن نه ک سوود. ره وایه ژنان و ئافره تان ئه ندامی حیزبه کان بن و حیزبایه تی بکه ن، به لام له ناو ئه و حیزبانده پیوخته کارا بن نه ک به کاربراو، سیاسى بن نه ک به سیاسیکراو. زور جیاوازه که سیک به زور یان به خورایی بکریت به سیاسى و خوی ئه زمونی سیاسى نه بیته، له وه ی که ئاره زوی له سیاسه ت هه یه و شاره زایی لئی هه یه. سیاسه ت زانست و هونه ریشه، ئه گهر ته نها زانست بو وایه به چه ند کورسئ فیزی ده بووی، به لام سیاسه ت هونه ریکی تاییه تیشه، که به هرده اری و سه ليقه و کارامه یی ده ویت. هه موو ئه مانه ش ژن ده توانیت به کوششی خوی بیکات، ئه گهر بواری بده ن و زه میتنه ی بو سازبکریت.

هه موو ئه مانه ش ئه رکی هه یه و پیوخته ئاماده ی ئه و ئه رککیشانه بیت. ژیاں به بی ئامانج به ریوه ناچی، ریکخراوه کانیش ئه گهر ئامانجیاں پروون و به رجه سته نه بیته و به رنامه ی ستراتژی بو به دیهیتانی ئامانجه کانیاں دانه نین، ته نگزه ی زوریاں بو دروست ده بیته و له ئاکامدا ده سکتورت ده بن له به دیهیتانی ئامانجی سه ره کییاں، که یه کسانى جینده ره. پرسى ژن، ته نها پرسى کومه لایه تی نییه وه ک پرسى کی ناوخو ته ماشای بکه ن، به لکه پرسى سیاسیه و پرسى کی ناوخوی و ده ره وهیشه، واته ئیمه له ریگه ی پرسى ژنه وه به جیهانیشه وه ده به سترینه وه. ئیشکردن له ناو پرسى ژن، واته ئیشکردن له ناو سیاسه ت، ئیشکردنیش له ناو سیاسه ت به مانای به کارهیتانی تاکتیکی جیاواز بو مه به ستمه ستراتژییه کان. بویه گرنگه ئه وه ی له نیو مه سه له ی ژندا کار ده کات بزانیته ئه و ته نها کاریکی کلتووری یان کومه لایه تی ناکات، به لکه سیاسه تیش ده کات، سیاسه تیش فلهسه فه ی خوی هه یه و پیوخته شاره زاییه کی هه بیته له فلهسه فه ی سیاسه ت. ئه و که سه ی که پیی وایت مه سه له ی ژن ته نها مه سه له یه کی کومه لایه تییه، دوزی ژن وه ک ژن خوی له نیو چواردیواری مالدا یان ئه و په ری له نیو سنووری کومه لگه یه کی نه ریتیدا دیل ده کات و به شه رم و ترسه وه باس له پرسه که ده کات و، وتاریکی سیاسیه یه فیمینستانه ی نابیت. پرسى ژن، پرسى ژیانه، پرسى دادپه روه ری گه ردوونیه، ته نها په یوه ست نییه به ئیمه ی کورده وه، به لکه هه موو جیهان له م پرسه دا

هاوبه شه، بۆيه مهسه له ی ژن مهسه له یه کی نیونه ته وه بییه و پئویسته به و ئاراسته یه شه کاری بۆ بکریت.

- قه له می ئه و پیاوانه چۆن ده بیینی که له سه ر دۆزی ژن ده نووسن؟

مه هاباد قه ره داغی: با پیش هر شتیک ئه وه بلیم که دۆزی ژن دۆزی کۆمه لگه یه به پیاو و ژنه وه، وه ک دۆزی ژینگه و، دۆزی کورد و، دۆزی که رکوک و مه سه له ی شه پ و ئاشتی، پئویسته هه موو کۆمه لگه بییری لی بکاته وه و چاره ی بۆ بدۆزیته وه نه ک ته نها ژنان خۆیان. له م پوه وه پیاوانی پووناکییر و نووسه ری ئیمه زۆر که مه ترخه بوون و خۆیان به خاوه نی ئه م پرسه نه زانیوه. من چاوه پوانی ئه وه م ده کرد نووسه ره بهرز و ناو داره کان ئه م پرسه یان وه ک پرسیکی زۆر بایه خدار و زیندوو تاوتوی بکر دایه و بۆ لیکۆلینه وه لینی شه ونخوونیان بکر دایه. من لی تان ناشارمه وه که چاوه پوانی ئه وه م ده کرد پووناکییر و نووسه رانیکی دیار و جیدی وه ک مه ریوان وریا قانع و به ختیار عه لی و فاروق په فیک و پیوار سیوه لی و چه ندانی دی له سه ر ئه م پرسه قسه ی جیدیان بکر دایه و هیشتا نه یان کردوه. ئیمه له ریگه ی شیعره کانیه وه هه لویستی کاک شیرکو بیکه س له مه پ پرسی ژن ده توانین هه لسه نگینین، به هه مان شیوه له ریگه ی نووسین و وتویژ و دیاته کانه وه هه لویستی نووسه ری هیژمان شیرزاد هه سه ن له سه ر دۆزی ژن وه ک دۆزیکه گرنگی کۆمه لگه، هه روه ها کاک ئه حمه دی ئه سه کهنه ری که جگه له کوردی به زمانی سویدی و ئینگلیزیش ده نووسیت، ئه مانه ده توانین هه لویست و نووسینه کانیا ن بهرز بنرخینین چونکه له م باره یه وه قسه یان هه یه و قسه کانیشیا ن کاریگه رن.

بیگومان جگه له مانیش که سانی تر له سه ر ئه م پرسه نووسیویانه و قسه یان کردوه، مرۆف ئه گه ر به هۆشیا رییه وه له نووسینه کان ورد بیته وه و گوچ له قسه کان بکریت زۆر جوان بۆی پوون ده بیته وه که به شیک له مانه زۆر به پرنسیپ و باوه ریکی جیگیره وه خه می ئه م مه سه له یه ده خۆن، بریکی تریان ته نها وه ک مۆدیله ده نووسن و له پرسه که ش تینه گه یشتوون، به لام به شیکه دیکه ش هه ن و مه خابن ژماره شیا ن که م نییه که ته نها مه به ستیا ن شیواندی ئه و پرسه و به لاری بردن و چه واشه کردنی رای گشتیه له سه ر ئه م دۆزه، که له میدیاکانی کوردستاندا وه ک شه پۆلیکی دژه ژن کار ده که ن و ده نووسن.

- مه هاباد چۆن له فیمینیزم ده پوانیت؟ بزاقی ئافره تی کورد له کوپی ئه م بزوتنه وه دایه؟

مه‌هاباد قه‌رده‌داغی: فیمینیزم ئه‌و فه‌لسه‌فه‌یه‌یه که ئه‌لته‌رناتیقی مروّفسالاری بؤ سیسته‌می باوکسالاری ده‌خواری و پیشنیار ده‌کات. که ئه‌م فه‌لسه‌فه‌یه ده‌بیته بناغی ریباریکی فیمینیستی، ئه‌و ریباریه‌یه‌کسانی ده‌کاته ئامانجی خوئی و بؤ به‌ده‌سته‌نیانی تیده‌کوشیت. مه‌رج نییه له هر کوئی ریخراوی ژنان و ئافره‌تان هه‌بیته ئیدی بزاقی فیمینیستیش هه‌بیته، مه‌رجی سه‌ره‌کی بزاقیکی ژنانه ئه‌وه‌یه که بؤ تیکدانی سترکتووری سیسته‌می باوکسالاری کوشش بکات و، هه‌لگری بیری مروّفسالاری بیته. مه‌رج نییه ته‌نها ژن له بزوتنه‌وه‌یه‌کی وادا به‌شدار بیته، به‌لکه ژن و پیاوی کومه‌لگه ده‌توانن بؤ مه‌به‌ستیکی ئاوها بزوتنه‌وه‌یه‌ک سه‌رپیی بخهن. هیشتا بزوتنه‌وه‌یه‌ک که فه‌لسه‌فه و ریبار، ستراتیژی و پلانی فیمیستانه‌ی ته‌واوی هه‌بیته، له کوردستاندا نییه، به‌لام کاتی هاتوو و داهاتوو له‌بارتره له رابردوو مان بؤ سه‌رپییخستی بزوتنه‌وه‌یه‌کی وا.

- ئه‌و قه‌له‌مه ژنانه‌ی که ئه‌ده‌ب به‌گشتی و شیعر به‌تایبه‌تی ده‌نووسن چه‌ند متمانته‌ پینان هه‌یه بینه ده‌نگی ژن؟

مه‌هاباد قه‌رده‌داغی: هر ژنی بتوانی ناخی خوئی ده‌ربیری و ئه‌و ده‌مامکه‌ی به‌زاندیته که کولتوور و داب و نه‌ریته کۆن و کاتبه‌سه‌رچوه‌کان به‌سه‌ریان سه‌پاندوو، ده‌توانیته بیته جیگه‌ی متمانته‌ی خوئی و که‌سانی دیش. ئه‌وه‌ی نه‌توانی به‌ ئازادی و بی سله‌مینه‌وه له خوودی خوئی بدویته، ناتوانی له که‌سانی دیش بدویته. شیعر جیا له هر ژانریکی تری ئه‌ده‌بی چرکراوه‌ی خه‌ستترین هه‌ستی چه‌پیندراوی نیو نه‌ستی مروّقه و ده‌شی ئازادی له ده‌ربیرینی نیو شیعریک بکریته پیوه‌ری راسته‌قینه‌ی هه‌ستی ئه‌و که‌سه‌ی که ده‌ینووسیته. شاعیرانی ژن، به‌تایبه‌تی له‌م سالانه‌ی دوا‌ییدا توانیویانه ده‌ربیری ناخی ژن بن، بۆیه ده‌توانن ده‌نگ و ره‌نگی ژن بن و جیگه‌ی متمانته‌ بن.

- زۆر جار باسی ئه‌ده‌بی ژنانه‌ ده‌کریته، به‌ بپوای ئیوه ئه‌ده‌بیک هه‌یه به‌و ناوه‌وه؟ ئه‌گه‌ر هه‌یه سیما و خه‌سله‌ته‌کانی چین؟

مه‌هاباد قه‌رده‌داغی: ئه‌ده‌ب ئه‌زمونه‌کانی نووسه‌ر ئاستی پیده‌به‌خشیت، نه‌ک ژنبوون و پیاوبوون. به‌ هۆی ئه‌وه‌ی که ئه‌زمونه‌کانی پیاو هه‌مان ئه‌زمونه‌کانی ژن نییه، وه‌ک چۆن ئه‌زمونه‌کانی پیاویک و پیاویکی تر، یان ژنیک و ژنیکی تر هه‌مان ئه‌زموون نین، بۆیه له ده‌ربیریندا ده‌توانیته هه‌ست به‌ جیاوازیان بکریته، وه‌لئ ئه‌م جیاوازییه نه‌ک له پیناوی پۆلینکردنیان بؤ ئه‌ده‌بی ژنانه و پیاوانه، به‌لکه ته‌نها بؤ ناسینه‌وه‌ی ئه‌زمونه‌کانی دوو توخمی مروّف که کولتووره‌کان به‌رده‌وام له هه‌ولی داب‌پینان بووه له‌یه‌کتر. من له‌گه‌ل پۆلینکردنی ئه‌ده‌بدا نیم بؤ ژنانه و پیاوانه، به‌لکه پیم وایه

هه‌سه‌نگاندنی ئەدەبی تەنھا پێویستە مامەڵە لەگەڵ دەقی ئەدەبیدا بکات و، پێوه‌ری
پەخنە و نرخاندنی ئەدەبی بۆ نووسینی ژن و پیاو، پێویستە هەمان پێوه‌ر بیت.

- دەلێن شیعەر و ژن وەک یەک ناسک، بۆیە ژنان زیاتر شیعەر دەنووسن و بە ژانرەکانی تر ناوێرن، ئێوه‌ چۆن لەم قەسەیه‌ دەروان؟

مەهاباد قەرەداغی: شیعەر لە دایک دەبیت، مرۆف ئەگەر پیاو بیت یان ژن کاتیک
بارگاوییه‌ بە هەستیکی چڕ و پڕ و ئاوسە بە بابەتیک، ئەو کاتە‌ی کە کاتی دێ بەرھەمی
دەھێنێ. ئەمە بۆچوونی منە و مەرج نییە کەس لەگەڵمدا کۆک بیت، بەلام من پێم وایە
پیاوی شاعیریش کە شیعەر دەنووسیت دەچیتە نێو دۆخی ژنبوونەوه‌ و ژان دەیگرێ و
شیعەریکی لەدایک دەبیت، کەواتە ئەو پیاوه‌ دەبیتە دایکی شیعەرکە.

سەبارەت بە ناسکییش تەنھا ژنان ناسک نین، زۆر پیاویش هەن ناسک. ناسکی مرۆف
لە هەستیایە نەک لە بازووی. دەشی پیاوی وا هەبیت پالەوانی لەشجوانی بیت بەلام
هەستی ناسک و دلێ نەرم بیت. پیاوی واش هەیه‌ دەستی زۆر لە دەستی ژن نەرمترە
بەلام دلێ پەقە و هەستی وەک بەردی پێ زبەرە. بە هەمان شێوه‌ ژنیش هەیه‌ نەرم و
ناسک و جوانە، وەلێ دلپەق و بیھەستە، هەشە بە پێوه‌ری چاوی پیاو ناشیرینە بەلام
بە پێوه‌ری هەستی مرۆفایەتی ژنیکی هەستناسک و جوانە.

کێشە‌ی ئێمە ئەوه‌یه‌ بێر ناکەینەوه‌ پێناسە و پێوه‌رەکان بگۆرین و ئەوه‌ی چەندسەد
سالە بەکار براوه‌ هەر ئەوه‌ بەکار دەبەین. هەر هەمان پێوه‌ری باو کە
باپیرەگەرەکانمان بۆ جوان، ناشیرین، پیاو، ژن، ناسک و زبەر بەکاریان بردووه‌،
ئێمەش هەر ئەوانە بەکار دەبەینەوه‌. من هیوادارم هەولێ ئێمە بۆ ئەوه‌ بیت پێناسە و
پێوه‌رەکانمان نوێ بکەینەوه‌، تێروانینمان نوێ بکەینەوه‌ و عەقلمان لە تەپوتۆزی پێوه‌رە
باو و سەپاوه‌کان پاکبکەینەوه‌ و بشۆینەوه‌. کۆمەلگە‌ی کوردستان پێویستی بە پیاوی
بیرکەرەوه‌ و ناسکە نەک پیاوی تووندوتیژ و تاریکییر، بە هەمان شێوه‌ش ژنی
بیرکەرەوه‌ و ناسک و بویر پێویستن بۆ ئەوه‌ی کۆمەلگە‌یەکی نوێ و پێشکەوتوو بنیات
بنیین. هەنگاوانان بە ئاراستە‌ی مرۆفبونی سروشتی، هەنگاوانان بەرەو ناسکبوونەوه‌ و
هاوه‌ستی و خۆشەویستی. ئێمە پێویستمان بەوه‌ هەیه‌ بە ژن و پیاوه‌وه‌ بەرەو ئەو
ئاراستە‌یه‌ هەنگاوبنێن، چونکە ژنیش و پیاویشمان بە پێچەوانە‌ی ئاراستە‌ی مرۆفی
سروشتی پڕۆیشتووین و براوین.

ژنان تەنھا شیعەر ناووسن و دەستیان بۆ زۆر ژانری تر بردووه‌، بەلام کۆمەلگە
نەبویستوو دەیان بە بوونی ئەوان لە کایەکانی تردا بنیت. دەیان ژن هەن لە
سیاسەتیش دەنووسن، بەلام کام بەرنامە‌ی سیاسی لە تەلەفیزیۆنەکانی کوردستانەوه‌
ژنیکی بانگ کردووه‌ ئەنەلیزیکێ سیاسی بکات؟ نایکەن، چونکە ئەوان پێیان وا نییە ژن
هەبیت ئاگای لە سیاسەت بیت. زۆر جار پیاوی وایان هێناوه‌تە سەر تیڤییەکان

ئەنالىزەى سياسىيان بۆ بکات، که یهک رستهى نوڤى نهوتوووه مانایهک بدات و ئەنالىزىكى ماقول بىت، بهلام چەندان جارى دىکه بانگى دهکهنهوه و هەمان قەوانيان بۆ لىدهداتهوه. ئەمه به بى ريزپەر هەموو تىقييهکانى حيزبهکانى ئەم بهشەى کوردستان دهگرىتهوه. لهم روهوه تىقى حيزبهکانى باکوور و رۆژههلاتى کوردستان برى باشتەن، چەندان جار ديومه ژنانيش بۆ ديياتى سياسى بانگ دهکهن.

- ژن چۆن دهگاته مافى خۆى؟ ئەو ههولانهى که تا ئىستا دراون چەند خزمەتيان به ژن گەياندوه؟

مههاباد قەرەداغى: پيش هەر شتىک پىويسته له دهستورى کوردستاندا زۆر به روون و راشکاوى ژن و پياو وهک دوو بوونهوهرى يهکسان به يهکتر له ماف و ئەرک دا بناسيترىت. که ئەم بنەمايهت هەبوو، سبهينى له هەناوى ئەم بههاى يهکسانيهوه ياساکان دادهريژرىت. کاتى دهستور و ياساکان له پشتتهوه بوون و، به هوشياريهوه بۆ بهدهستهينانى مافه دهستورى و ياساييهکان تىکشايىت، بيگومان دهستهبهرى دهکهيت.

ئەو ههولانهى هەتا ئىستا دراون بيگومان خزمەتيان به ژن کردوو، بهلام بههوى ئەوهى که کوردستان لهمهوپيش خاوهنى دهستورى خۆى نهبووه و له پووى ياساييشهوه هەمان ياساکانى دهولهتى عيراقى پياده کردوو و ئەو دهولهتەش لهمهوپيش دهولهتىكى توتاليتارى، خيلهكى و داگيرکهه بووه، بۆيه ههولهکان رهنگدانهوى زۆريان نهبووه. بهلام لهمهودوا دهستى ژنى کورد کراوهتره و که دهستورى خۆمان ههبيت و ياساى خۆمان ههبيت، دهتوانين دهستئاوهلاتر کار بکهين.